

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija Poljanska cesta št. 32.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je na Poljanski cesti h. št. 32.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 7.

V Ljubljani, v sredo 9. januvarija 1884.

Letnik XII.

Tiskarstvo — velevlast.

O Napoleonu tretjem se pripoveduje, da je imenoval pri neki priložnosti tiskarstvo šesto velevlast. Ker je pa stopila še za njegovega vladanja tudi mlada zedinjena Italija v krog evropskih zapovedovalcev, zavzema tiskarstvo po omenjenih Napoleonovih besedah sedmo mesto. Gotovo je to, da je Napoleon bolje, nego marsikdo spoznal važnost tiskarstva. Sedaj je o tem prepričan vsak, kdor ne zapira nalašč oči, naj pripada tej ali oni stranki, najbolje vedó ceniti moč tiskarstva, posebno pa časopisja potomci Abrahamovi. Že l. 1840, ko je imela takozvana internacionalna izraelska alijanca svoj shod v Krakovem, izrekel je 99letni Mojzes Montefiori te pomenljive besede: „Vsa skopost in vse bogastvo nas ne približa toliko k našemu namenu, kakor javno mnenje, ki ga razširjamo po podkupljenih časopisih.“ — Splošno odobravanje pričujočih potrdilo je te besede.

Če se sedaj ozremo po avstrijskem tiskarstvu, vidimo, da so se očitni in skrivni zastopniki judovstva natanko ravnali po programu svojega učenika. Z začudenjem in žalostjo opazimo, da so dobili judje v zadnjih 40 letih v svojo oblast do malega vse večé časnike, v katerih zastopajo svoje sebične in brezverne namene in jih tako vsiljujejo mnogoštevilnim bralcem. Dve tretjini vsega avstrijskega tiskarstva ste v njihovih rokah. Izmed liberalnih listov jih je le še nekaj malih, v manjših krajih izhajajočih, ki še nimajo te časti, da bi jih vredoval krivonosni jud ali jih saj zalagal. Da pa to svojo nepopolnost saj nekoliko popravijo, zajemajo svojo vednost toliko pogostejše iz pravih judovskih listov in jo bodisi iz zaslepljenosti ali iz sovraštva do krščanstva prodajajo po svojih predalih lahkovernemu ljudstvu.

Najlepše nam to pojasnjujejo številke. V začetku l. 1878 bilo je v vsej Avstriji z Ogersko le 7 katoliških listov, ki izhajajo razun nedelj in praznikov vsak dan; vsi ti listi imajo le 20.000 naročnikov. Razun tega bilo je še 75 listov, ki izhajajo večkrat ali v tednu ali v mesecu in imajo 140.000 naročnikov. To je gotovo malo! Če pa pomislimo, kako se godi listom, ki ali naravnost ali saj skrito napa-

dajo katoliško cerkev in njene vstanove, gotovo ne pretiramo, če rečemo, da je slabih časnikov, posebno slabih dnevnikov saj šestkrat toliko, ki imajo gotovo desetkrat toliko naročnikov. (V izgled naj nam služi lipska prostozidarska „Gartenlaube“, ki trosi svojo gnjilo in brezversko vsebino v 240.000 iztisih po svetu. Posebno veliko se je razpeča po Avstriji in še med nami Slovenci. No, pa saj ni čuda! Priporoča jo skoro vsaka bukvarna in zdaj je prišel prostozidarski „Gartenlaube“ še vladen list na pomoč! Malo več previdnosti je že treba! Kaj je „Gartenlaube“, povedal je izvrstno dr. Schöpfler, ki je protestant: „Iz resnega prepričanja moram izreči svoje zagotovilo, da so knjigotržci, ki priporočajo „Gartenlaube“, onečastili svoj posel in da so starši, ki jo dajo svojim otrokom v roke, izpostavili njihovo nramnost veliki nevarnosti.“ Videant consules!)

Nič boljše, kakor pri nas, je drugod, n. pr. v Italiji ali Nemčiji. Zato je pa tudi javno mnenje v verstvenih, političnih, socijalnih in gospodarskih vprašanjih tako nasprotno vsemu krščanskemu, da so postale hudobije že vsakdanje in tako navadne, da le še malokomu vzbudé gnjev in začudenje.

Kdo je pa temu vzrok? Gotovo slabi listi; a ne samo listi. Dobro odgovarja na to vprašanje „Čech“, rekoč: „Da se krščansko ljudstvo v taki meri pogrezuje, krivi so oni, ki so že po svojem stanu poklicani, da budé in skrbé za tečno in zdravo hrano ljudstvu. Krivi so oni, ki ne skrbé po svoji dolžnosti, da bi ne bil dan na dan kdo ostrupljen, in bi se božji in človeški red tako sistematično ne rušili.“ Britko toži omenjeni list, da se oni krogí, ki so za to poklicani, kar nič ne menijo in nočejo spregledati, marveč liberalnim listom, bodisi judovskim ali drugim na stezaj vrata odpirajo. To veljá tudi nam! O slabih časih in nič vrednem tisku toži marsikdo, a da bi podpiral dobre katoliške liste, za to se ne zmeni: morda ga je še sram. Pač žalostna resnica je, da kdor več obljubi, več slabostim spregleda ali še celó razne napake zagovarja, toliko boljše izhaja in si pridobiva srea popačenega občinstva; nasproti pa, kdor razkazuje resnico in po potrebi tudi bolj oestro govori, ta se je zameril, zato le revno životari, dokler konečno ne izdihne. To kaže skušnja, in tega ne predružači vse besedičenje.

Da vpliva brezversko časnikarstvo jako veliko na evropske razmere, to je neovrgljivo gotovo; nič manj resnično je pa tudi to, da smo katoličanje nekako v oblasti brezverskega časopisja, ker ni katoliško časnikarstvo še nikakor razvito.

Stranka brez listov, ki naj bi jo zagovarjali in zavračali nasprotné napade, je podobna tiču, na kterega sme vsakdo streljati. A vsaka stranka ima take časnike, kakor jih zasluži, to je, kdor več stori za liste, boljše in več jih ima.

Kolikega pomena je dobro ali slabo tiskarstvo, kaže nam izrek nesrečnega kralja Ludovika XVI. Ko je ta pomilovanja vredni vladar, kteremu je divja druhal strgala z glave krono sv. Ludovika, opazil v svoji ječi sliko Voltairovo in Rousseau-ovo (ktera sta največ brezbožnih spisov poslala med narod), zdihnil je žalosten in solzán: „Ta dva sta vničila Francosko!“ Ravno tega prepričanja je bil Napoleon prvi, ker dejal je: „Ne čutim se tako močnega, da bi mogel vladati ljudstvo, ki bere Voltairja in Rousseau-a“. Zato ni dopustil, da bi se ponatiskovali njuni spisi. Toraj Napoleon, ki se ni bal cele Evrope, ki se ni zbal toliko in toliko oboroženih vojakov: zbal se je nekoliko popisanega papirja! Ali ni mar tiskarstvo velevlast?

Kako resnične so toraj besede, ki jih je govoril Baudon predstojniku katoliškega tiskarstva v Švici: Po mojem prepričanju se velika važnost tiskarstva ne pomisli dosti. Zidamo sicer samostane, snujemo društva, ki skrbé za reveže in sirote, postavljamo bolnišnice in enake naprave, kar je gotovo zeló zaslužno, a vendar potrebujemo pred vsem tem nekaj družega, kar je bolj važno nego vse to, menim katoliški tisk. Ako ne bo katoliški tisk podpiran in na enako stopinjo postavljen z judovskim ali sploh brezverskim tiskom, bodo vničene najveličastnejše cerkve, najlepše hiše božje bodo pokončali z ognjem, pobožne družbe bodo razgnali in iz hiš krščanske ljubezni in iz sol izbacnili vero. Tisk je najvažnejše orožje v boji, ki ga bije krščanstvo z nejevero. Res ima krščanstvo resnico na svoji strani, a ta ne pomaga nič, če je skrita in je nihče ne zagovarja in ne oznanjuje. In kako se resnica lažje razruši, nego po časnikih? V cerkev, posebno k pridigi hodi zdaj le malokdo izobražen; če je pa še mlačen ali je

LISTEK.

Norišnica na Studencu.

Káko uro hodá iz Ljubljane memo staroslavne Št. Peterske cerkve se pride na Studenec, kjer stoji norišnica za uboge blazne iz kranjske dežele. Vsa okolica sama na sebi, in kraj, na kterem stoji ta deželna naprava ž njo v soglasji, vabi potnika, da pazljivo ogleduje ta krasni prostor in srčno pozdravlja izvrstno misel narodnega deželnega odbora, ki je ves ta prostor kupil v lastnino kranjske dežele. Prej pa, ko opišem to posestvo bolj nadrobno, naj povem, da cesta, ki ravno memo blaznice proti Zalogu pelje, je nekoliko vzvišena in se toraj vsa ta deželna naprava iz ceste popolno ogledati zamore.

Ako, predragi bralec! nisi še nikoli videl tega posestva, na kterem stoji zdaj deželna blaznica, Ti ga hočem jaz v slabem obrisu opisati, da boš videl in v duhu poznal ta krasni kinč „Kranjske“. Ako

torej ljubo, stopiva nekoliko na to deželno posestvo! Da se pa ne vstrašiš že pred imenom in ubogimi bolnimi, kar naprej povem, da te hočem jaz popeljati le po vnanjih prostorih tega posestva; uboge bolne bova pa prepustila Božji ljubezni.

Posestvo je precéj veliko, ter meri blizo 15 oralov in je okoli in okoli obzidano z močnim zidovjem, ki je toliko visoko, da, ako bi se po nesreči kakemu blaznemu utegnulo primeriti, da bi hotel ulti čez zid, bi mu to ne bilo mogoče brez kake priprave; in prej, ko bi si zamogel kaj potrebnega poiskati, bi ga že zapazilo čuvajevo oko ter ga krepka roka potisnila v njegovi pravi prostor.

Zdaj pa pojdiva k delu in oglejva si to lepo posestvo.

Vstopila bodeva pošteno, pri velikih vratih; sicer so vedno zaprta, pa jih tudi précej odpre postrežna roka, komur je dovoljeno vstopiti.

Précej pri vratih ob levi stoji lepo poslopje, „vila“; veliko je in kaj prijazno z lepim lesenim balkonom, po kterem o poletnem času visi lepo zelenje. „Pri „vili“ se prične takoj vrt. Ah! kako

krasen je tukaj prvi razgled! Človeku se srce kar širi pri tem lepem pogledu!

Pred očmi se razteguje dolgi drevored z divjim kostanjem, belega in rudečega cvetja; ta drevored daja čarobno moč napravi s svojo lepoto; s svojo senco pa vabi v sprehod ali v odpočitek.

Ne v drevored, ampak na levo vstopiva najprvo. Majhen gajček, nasajen z različnimi drevesci, ki večinoma spadajo v vrsto šilovja in z različnim grmovjem, ogledovalca kaj prijazno pozdravlja; oko ogledovalca pa iz gajčeka že vidi prostorček, ki je po vrtnarski vredjen in s cveticami okusno ozališan; nekako v sredi pa stoji vodomet, v čigar vodici kitajski karpi (zlate ribice, Goldfische) veselo veslajo, ter se igrajo in šalijo s padajočimi, vodometnimi kapljicami.

Koncem tega gajčeka je kopalnica; bivša sicer, ker zdaj je isto poslopje priredjeno v stanovanje kurjaču deželne naprave; ob kopalnici dalje prideva v „park“. Kaj romantično je tukaj! Ob levi strani dviga se mali breg, dobro zaraščen z drevesi in z drugo drobnjavo; skalnat je tudi in v skalah se

versko resnico že zgubil, pa še toliko manj; časnike jih bere pa večina. Le po katoliških časnikih in drugih dobrih spisih je še mogoče rešiti zgubljene sobrate duševnega pogina.

Od katoliških Nemcev se nam je učiti, kako je treba podpirati in razširjati dobre liste. Saj kdo se more meriti v tem oziru z njimi! Zato pa tudi tolik uspeh! Desetleten boj, zaničevanje in preziranje, nič jih ne more omajati v verskem prepričanju. Ali si moremo misliti, da bi nemški katoličanje, ki stanujejo na tako velikem prostoru in so na mnogih krajih popolnoma od protestantov obdani, ali si moremo misliti, pravim, da bi se oni tako trdno držali svojih načel, in bi pri volitvah navzlic vladnim naporom tako soglasno se izrekli za svojega kandidata, ko bi ne imeli dobro vrejenega časnikarstva! Kako je pa pri nas v Avstriji? Skoro ravno nasprotno. Neduhovni in duhovni zobljejo političen oves iz judovskih ali pojudenih jasel. Saj je povedal vlani „Slovenec“, kako so v nekterih krajih naše širje domovine duhovni, da še celo menihi zaljubljeni v — brezverske liste. Iz tega gotovo ne bo dobre moke.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. januarija.

Notranje dežele.

V *trgovinskem ministerstvu* se menda posvetujejo o zgrabi železnice preko velikih Turov. Ako je vest resnična, potem vtegnemo kmalo dobiti železnico Loka-Trst, kajti ona je s prvo železnico v najtesnejši zvezi, kakor smo meseca decembra o tem poročali.

Socijalisti odposlali so iz Brna v Prago velik zavitek „platna“. V Pragi se je zavitek s platnom odprl in — platno se je odmah spremenilo v knjige in tiskovine vstajne vsebine. Policiji so bile knjige tako všeč, da je takoj začela pozvedovati, kdo ima v Brnu tako znamenito zalogo. Po daljšem preiskavanju zasledila je odpošiljatelja v opravniku brnškega delavskega lista „Prace“ (delo) gosp. Choura, ter ga spravila pod ključ. Zasegla je tudi v Pragi več socijalistov, pri nekterih je našla mnogo brezvladnih (anarhističnih) listov.

Petnajst do dvajset avstrijskih kavalirjev, ki imajo ogersko domovinsko pravico, oglasilo se je za poklic gledč glasovanja za židovski-kristjanski civilni zakon v *ogersko gosposko zbornico*.

Časniki fakijske opozicije, po domače levičarjevi so se noč in dan trudili, da bi Madjare prepričali, kako slabo se jim bo godilo in kolika nevarnost da jim preti od slovanske povodnji, ki se bo od Zagreba proti Budapešti obrnila. Ko jim v Budapeštu tega niso hoteli verjeti, prišli ste „Deutsche Ztg.“ in „N. fr. Presse“ z vznemirjalno novico, da se avstrijski fevdalni kavalirji pripravljajo v Budapešt glasovati proti civilnemu zakonu, in da bodo ob enem se zakonsko postavili tudi Tiszino ministerstvo porušili. Ko jim Madjari tudi tega nečejo verjeti, javkata zopet omenjena lista, da ne vesta, ali naj bi se bolj čudila lahkomišljenosti ali pa otročjemu razumu, s katerim v Budapeštu tako važne reči, kakor je ravno „križevniška pot“ avstrijskih kavalirjev v Budapešto, sodijo. „Pester Lloyd“ pa pravi, da se v Budapešti na političnem polju prav dobro počutijo. Poseben znak opozicije na Dunaji je pa ta že od nekdaj, da niso ti možje nikdar z jednim samim nasprotnikom zadovoljni, temveč zaporedoma kamuje mečejo sedaj na dvor, sedaj na vojsko, na duhov-

ščino, na vradništvo, na Čeha, na Madjare, z jedno besedo na vsakega, kdor bi jim morda kedaj še koristiti vtegnil.

Vtrjenje gor in vrhov, ter gorskih prelazov po *Krivoščiji* je dokončano in so večinoma tudi že topovi ondi napeljani. Vojaško zgradbeno ravnateljstvo v Rižanu se je vsled tega razpustilo. Vtrdili so vrhove Greben, Cerkvice, Veliki zagovzdak, Veli Vrh in pa gorski prelaz ali sotesko pri Lupoglavi. Spomladi začeli se bodo vtrjevati vrhovi okoli Kotora.

Na *Hrvaškem* počajo se v deželni zboru, kakor smo ob kratkem enkrat že omenili, s preiskavo, ali se je žalila in prelomila ustavna pogodba z imenovanjem kraljevega komisarja ali ne in kaj bi bilo storiti, da se v bodočnosti enake samovoljnosti od madjarske strani zabranijo. Kakor je za zavarovanje narodnih pravic tak korak znamenit, vendar ni dobil na Hrvaškem pri merodajnih osebah potrebne podpore. Tri osebe, katerim so dogodki vsled napisanih aktov in drugih preiskav na tanko znani, ali pa se iz njih natančno znanje preskrbé, odreklo se vsako pomoč in pojasnilo. Te tri osebe so minister Bedeković, bivši ban Pejačević in sedanji ban grof Khuen. Prvima dvema morajo pravi vzroki znani biti, zakaj da so nastali neredi, ker sta bila takrat v službi, poslednji ima pa zdaj pod arhivnim ključem dotične akte in noče dovoliti, da bi se pregledali. Narodnim poslancem toraj ni drugega ostalo, kakor preiskavo na podlagi splošno znanih dogodkov pričeti in na tem temelji nadaljevati. Zato je Folnegović predlagal, naj se preišče in prizna: 1. Ali se je hrvaška ustava omajala o svojih temeljnih določilih in kdo jo je omajal? 2. Naj se preišče, ali se ni pogodba tudi še na drug način žalila in koliko krivde imajo pri tem vladni organi? 3. Ako samoupravna, postavodajalna in izvrševalna oblast ni edino sama vzrok omenjenih prestopkov, naj se dalje po pravih vzrokih preiskuje in naj se stavi k drugemu ali pa k tretjemu vprašanju dotični predlogi. Ali ta Folnegovićev predlog se je potisnil na stran in je mesto njega Josipović predlagal resolucijo, ki mu je baje iz Budapešte došla, da naj deželni odbor pripozna, da vladi takrat ni bilo mogoče drugače ravnati, kakor da je postavila kraljevega komisarja, kajti bivši ban grof Pejačević se je branil doli pometane grbe zopet pribiti dati, sekijski načelnik Živković prosil je pa za pokojnino, vendar pa se deželni odbor za bodočnost odločno zavaruje proti vsakemu prelomu ustave.

Vnanje države.

Na *Bolgarskem* izvršeno je delovanje sbranja. Knez se je toplo zahvalil poslancem odhajajočim domu, ter jih opominjal, naj tudi doma nadaljujejo začeto delovanje za blagor naroda. Kadar dojde novi vojni minister, vredilo se bode tudi vojno vprašanje.

Bolgari znižali so vojni proračun za l. 1884 od 15 na 11 milijonov frankov, toraj h krati za 4 milijone. Ali se bodo res velesile nad malimi državicami vzgledovati morale? Kralj se je pri tem glasovanju držal vsakega upliva. Dalje se je sklenilo, da morate v vsaki družini najmanj dve kompaniji domače bolgarske častnike imeti ter so zaradi tega vse v ruski vojski službovajoče oficirje domov poklicali izvzemši one, ki so po šolah.

Iz Srbskega ne sme nikdo v Bolgarijo in zopet nasprotno, kdor nima postavno veljavnega posa. Iz prestolnega govora, s katerim je knez Aleksander zaključil sobranje, posnamemo samo povdarjanje, da je Bolgarska dobra prijateljica vseh evropskih držav, kar ji je tudi iz srca želeli, kajti le po tem potu zamore pospeševati.

Nemško-liberalni poslanec Lasker iz „rajha“ umrl je v Ameriki nagle smrti. V Novem Jorku zadel ga je mrtvoud na cesti, ravno ko se je hotel v Evropo povrniti. Lasker je bil jeden glav-

nih stebrov nemških liberalcev v nemškem državnem zboru.

Ruski carski dvor preselil se bode 12. t. m. iz Gačine v Petrograd, kjer bo v zimski palači na novega leta dan (13. januarja) slovesen sprejem. Carica vpeljala bo zopet obred poljubovanja roke, kterege so bili pred petindvajsetimi leti opustili.

V *Marsellu* na Francoskem obsodila je pomorska sodnija petnajst mornarjev, ki so se branili na ladijo iti službo opravljat, na šest dni zapora in na osem mesecev posilne službe na državnih ladijah. Ostale mornarje spoznala je nekrive, ker njih služba ni bila sklenjena z nikako pogodbo.

Na *Francoskem* so Jeromisti in Viktorijani (Napoleonovci) v tem jedini, da mislijo zopet cesarstvo v življenje sklicati s trobojnico in orlom vrh nje. Princ Viktor se je menda proti George Amignes izrazil: „Le povejte našim prijateljem, da se jim ne bom odtegnil, kadar pride pravi trenutek. Kar zahtevam, je cesarstvo, pravo cesarstvo s trobojnico in orlom“. Princ Jerome je pa pristavil: „Zanašam se na Vas, kakor se Vi lahko na me zanašate“. Tako pripoveduje „Petit Caporal“.

Angleži bodo vtrdili postajo Aden, ki zapira pot v rudeče morje tako, da postane ona trdnjava prvega reda. Nastavili bodo ondi topove najtežjega kalibra (notranje vsebine), na bolj razpostavljenih krajih zidali bodo vrteče stolpove, iz katerih bodo tudi najtežje vrste Armstrongovi topovi gledali. Tudi druge postaje kakor Singapore, Kapstadt, Hongkong mislijo enako utrditi. Gibraltar na južnem Španjskem bodo odkopali in v otok spremenili. Prekop bo toliko globok, da se bodo tudi najtežje vojne ladije lahko vanj podale.

Izvirni dopisi.

Iz *Sorice*, 5. jan. — Za božične praznike prejel sem podpisani to-le listnico iz Frankobroda, prosim, priobčite jo v „Slovenec“, in odgovor nanjo. Frankfurt a. M.

Deutsche Reichspost.

Postkarte.

An Herrn Andreas Fröhlich, Bürgermeister in Zarz bei Eisern, Krain, Oesterreich.

Lieber Herr, da Ihr mit uns Preussen von gleichem deutschen Blute seid, mit Schmerz höre ich, dass Euere Gemeinde den deutschen Lehrer, aus Furcht vor den Slovenen, nicht aufgenommen, sondern Unterkunft und Brod verweigert hatte. — So etwas ist noch bei keinem Theilchen unseres grossen ruhmreichen Volkes vorgekommen! Bedenkt Ihr denn nicht, dass sich Euere Väter im Grabe umdrehen würden, hörten sie Euer Thun! — Wo jetzt das deutsche Volk überall als das erste der Welt gilt, sinkt Ihr so tief, Euer edelstes Gut wegzwerfen und slovenisch zu werden! Wir Deutsche, wir Preussen müssen uns ordentlich schämen, dass von unserem Blute Leute so tief herabsteigen und verkommen konnten! Gott bessere's!

Odgovoril bil bi rad precej dopisniku, toda komu naj odpišem, ko ni nihče podpisan. Nek vžaljen „ich“ se sicer kaže iz listnice, vendar kdo da je ta „ich“, kdo bi vedel, saj menda vsak Frankobrodčan sebe v prvi osebi imenuje „ich“, lahko bi toraj moj odgovor šel od rok do rok, najmanj po polovici Frankobroda, preden bi prišel pravemu „ich“ v roke. Pri nas v Avstriji je navada in tudi postavno, da vsakteri podpiše listnico, na Pruskem pa

vidijo po človeški roki vsekane votline, v katerih so prejšnji posestniki lesice, kune in drugo tako divjino hranili; se vé, da na verigah privezano, sebi in in drugim v zabavo. Žebli v tako potrebo pripravljene se vidijo še zdaj tičati v skali.

Naj zdaj povem, da so v prejšnjih časih dotični gospodje gospodarji v tem vrtu imeli še drugo divjačino, kakor srne in so vse to z zidom obdano posestvo zavoljo tega „Thiergarten“ imenovali; to ime je ostalo in ljudje v okolici tudi sedanjó deželno napravo najbolj med seboj poznajo z imenom „Thiergarten“. Na desni strani „parka“ dvigujejo se pa močna drevesa, ki s svojo gosto senco ves ta kraj storé jako hladen in prijeten, prav vabljen v vročini. Ob „vili“, ob kopalnici in skoz ta „park“ pa teče precej močan potoček, ki spodej vrta do ozidja prižebnavši pod njim hiti k svojim v Ljubljano. To-liko močen je ta potoček, da precej unstran obzidja že majhen mlin goni.

Odkod je pa ta potoček in sicer toliko in toliko močen? Bova videla.

Stopiva nazaj k vhodu v vrt, od koder sva vstopila, semkaj na levo stran; in zdaj bova se ozrla in

stopila na desno. Da! krasen razgled! Človek nehoté zakliče: „Kako prijetno je pač tukaj!“

Na desni strani, precej pri vstopu na vrt, vidi se zelen, precej velik otok, ki ga obliva bistra in čista voda. In ta voda, odkod? Ob celi gorenji strani posestva, proti severju, pod veliko cesto izvira 21 studenčkov, ki po splošnjem mnenju dobivajo svoj potok iz Save, in ti bistri, „zemeljski pevčki“ se zdržujejo v tem potoku in s svojim tekom veselo veslajo in prepevajo okoli otoka, ki je nedvomljivo najkrasnejši kinč posestva. Od početka ni bilo tega otoka in torej tudi posestvo ni bilo toliko krasno; ampak studenčki so po svojem hiteli iz zemlje in si sami iskali daljnega pota; struge ni bilo in sami si je tudi niso mogli izkopati, ker bili so prešibki in tako je tukaj nastalo in stalo močvirje. O času pa, ko je „Thiergarten“ bil posestvo blagorodnega gospoda Galléta, grajščaka iz Bistre, je „Thiergarten“ še le dobil svoj najlepši kinč, ki ga še zdaj ima: krasni otok. Ljudje pravijo, da je to delo stalo blagega gospoda 10.000 gold. — Še nekaj je ogledati pri otoku. Tam na severni strani pod veliko cesto stoji pri potoku majhna lesena hišica, ki je pa delo najnovejšega časa. Pred dvema leti je slavno in za

čas ter korist „Kranjske“ vneto „ribarsko društvo v Ljubljani“ postavilo to hišico in jo ima za poskušnjo, ali bi se ne dalo žlahtnih rib sosednih in drugih dežel tudi pri nas na Kranjskem zaploditi in z njimi naše vode napolniti. Mnogo tisoč ribjih jajčec so ti gospodje kupili iz vseh krajev, celó iz Amerike in večidel postrv; hvalevredna pa tudi dragocena je ta poskušnja. Neizmerno prijazno bilo je videti, kako se v to pripravljenih posodah ribice izvalé! Kaj ljubko je bilo videti ribico, ki je prikukala v bistro vodico in že nosila na sebi rujavkasti tovor, svoj potrební živež za prve dni. Zdaj je videti mnogo lepih ribic, rudečih, črnih in drugačnih. Bistra je ribica, naj je tudi majhna prišla na svet; saj je pa tudi lahko v tako bistri in gorki vodici!

V potoku krog otoka vidiš švigati tudi mnogo življenja svojega veselih ribic in tri zale labude; in ako znaš za ribicami veslati v čolničku, veslali bodo zali labudje za tvojim čolničkom in z veseljem pobirali po vodi koščke kruha, ako njim ga bode drobila tvoja dobra roka.

Vse to, kar sva do sedaj gledala, leži v nižavi; na koncu otoka za vodo se pa vzdiguje precej znaten griček; na tem vzvišenem kraju stoji nova, pa še ne

delate raji skrivaj, Vam že ne diši odgovor. Kako da veste za moje ime in priimek, svojega pa pozabite? meni se to ne zdi posebno „ruhmreich“, in morebiti bi se prav nič ne motil, ko bi rekel, da oče tej dopisnici stanuje kje v Ljubljani, ki pa rajši ostane skrit.

Ta „Ich“ tedaj piše, da iz strahu pred Slovenci odrekla je soriška občina nemškemu učitelju stanovanje in kruh. Kar se tiče strahu pred Slovenci, tega pač ne poznamo. Podpisani županuje že nad 20 let soriški občini, ki ima pod seboj tudi podobno danjsko in zaliloško, katerim vsaj ne bote odrekli, da ste slovenski, in vendar nisem ne od teh, ne od drugod iz slovenskih krajev dobil tako strahilnega dopisa, kot je ta dopisnica iz „rajha“.

Dalje vprašam, kdo je našo občino kaj vprašal zaradi nemške šole? Vaša apostola z nemškim učiteljem priplazili so se prav tihotapsko tu gori, niso se oglasili ne pri okrajnem, ne krajnem šolskem svetu, ne pri meni, ne pri kakem občinskem odborniku. Naletel sem v neki krčmi g. Linhart s tovarišem, ko sta se nemški pogovarjala (da imajo ljudje tu peči za postelje, pa sta vendar spala v postelji, ne na peči); toda o nemški šoli ni z menoj črnil nobeden besedice, sicer bi jima bil jaz povedal, da je njuni trud zastoj, in nemškemu učitelju Leskovec-u bi ne bilo treba pobrati iz Spodnjih Danj z dolgim nosom.

Pišete dalje „Unterkunft und Brod verweigert“. Kako se strinja to z g. Linhartovo brezplačno nemško šolo. Kaj bo tedaj brezplačno? Šolsko sobo oskrbite Vi, piše g. Linhart Antonu Prezelnju, dopisnica pa pravi, odrekli ste učitelju stanovanje in kruh. Tedaj oskrbovati nam je šolo in učitelja, kaj bo brezplačno? Slednjič naj si kupimo še otrok iz „rajha“, da bodo nemške učitelje razumeli, in da bo v brezplačni šoli do zadnjega vse plačano.

No lisjaki in spet ne lisjaki! Razpostavljali ste limance po lesičje, a po nelesičje vsedli ste se na svoje limance!

Nikjer, pravite, se še ni tako zgodilo, „bei keinem Theilchen unseres ruhmreichen Volkes“. Veseli nas, da smo spoznali mi prave Vaše prusaške namene, katerih že več skrivati ne morete, ter želimo le to, da bi tudi drugej po Avstriji sprevidele, kam Vaš pes taco moli, in se ne dali dalje za nos voditi Vam. Posebno dopisnika skrbi, kaj bi rekli naši ranjki očetje, ako bi poizvedeli o našem ravnanju. Naj si prebivalec ob Majnu (ali Ljubljani) preveč s tem glave ne beli. Naši očetje živeli so s svojimi sosedi vedno v soglasji, tedaj menim, da ravnamo popolno po njih volji, če tudi mi nismo s sosedi navskriž, in da se nam ni bati, da bi nam delali na pokopališču nepokoj naši očetje zaradi tega, pa tudi mi ga njim ne bomo delali.

Pravite dalje, da ste prvo ljudstvo na svetu. Ne prisojam si pravice o tej Vaši trditvi govoriti, vendar naj se mi ne zameri, če izrečem tu svoje osebno mnenje, namreč, ako ima nemško ljudstvo take vodnike, kakor je dopisnik one dopisnice, potem jaz dvomim, da bilo bi nemško ljudstvo sedaj na svetu prvak. Kolikor sem zmožen nemščine, sem vedno mislil, da beseda „verkommen“ velja človeku, ki je v нравnem obziru z lastnim zadolženjem zgrešil svoj namen, ne pa vsakemu, ki ne trobi v nem-

ški „schulvereinski“ rog. Soričani pa smo temu Prusjaku „verkommen“ že zato, ker živeti med Slovenci govorimi slovenski vsi, kakor kaže zadnje popisovanje, ktero pa menda „schulvereinerjem“ ni znano, sicer bi ne delali tu tolike nadlege.

Zadnje besedice: Gott bessere's! vrnemo tedaj dopisniku z dostavkom: navadite se z Božjo pomočjo lepše pisati, kar stvar in pisavo zadeva, vsaj je listnica ta kraeljana, da bi človek kmalo oči zgubil, ko jo bere; če hočete po vsi sili biti prvaki med narodi, ogrejte si vsaj toliko svojo nemško kri, da pišete svoj jezik razločno. Opomnim Vas pa tudi za vselej, pustite me v miru, kar nemško šolo zadeva. Bil sem, sem in še ostanem Avstrijec, ter nikdar ne maram podpirati „schulvereinskih“, pruskih ali veliko-nemških namenov, in živeti na slovenskih tleh, ne dam se rabiti za nemčurska Vaša prizadevanja, ampak skrbno hočem po svoji dolžnosti delati na korist Avstrije, Kranjske in soriške občine, kateri sem na čelu.

Andrej Fröhlich, župan.

Z Dolenjskega, 7. januarja. Redko kedaj pride med svet kakšen glas iz onega prijaznega in zanimivega kraja, kjer izvira mirna pa bogato ribnata dolenjska reka Krka. Ker so me bili zadnji božični prazniki ponesli v to mično dolino, naj oznamim od tod vsaj starinoslovcem in zgodovinarjem sploh važno novico.

Ozka je res pri Krkinem izviru dolina, a tem zanimivejša. Če hodi človek po njej in misli nazaj v preteklost, zdi se mu vsak pedenj zemlje pod nogami nekako, dejal bi, veličastno-častljiv. Koliko in kako različnih narodov je tukaj mirno obdelovalo zemljo ter se na drugi strani kruto borilo proti nadležnim sovragom! Da človek pride do te misli, ni treba veliko študirati zgodovine — kar okrog sebe se mu je treba ozreti, pa se sam prepriča tega. Koliko razvalin, koliko starega zidovja ti kaže burne minole čase!

Tam v kotu bila sta dva mogočna grada, v Znojilih videti je v zemlji še nekaj starega, nad Gabrovčico še zdaj kaže svoje nekdanjo moč stari „Kuharjev zid“ in če pogledaš v zemljo, zapaziš še mnogo starejših spominkov. Pred nekaterimi leti kopal je v Znojilih Štefek na vrtu in našel je lepe tri rimske grobo, prav dobro ohranjene. Ker pa revež ni vedel, da so to grobi, je mislil, da se mu je zaklad spepelil, ker je pri kopanju spregovoril. Razuntistih vrčev dobil je mož ondi tudi nekaj denarjev in nekako iglo, ki se je pa vse pozgubilo. Letos pa je prav daleč od te vasice zasledil novo tako pokopališče v Dimovji pri Gabrovčici gospodar Majar, ki ima ime še iz onih časov, ko je bila pri „Gradičku“ še gospoda. Oral je v ograji pred hišo in izoral veliko kamenito ploščo, pod katero je našel lično lončeno posodo s pepelom — žaro (Urne), zdrobljen steklen vrček, podoben tacim, ki jih rabijo pri maši za vino in vodo, in konec železnega noža. Vse je bilo lepo s ploščami obloženo in obzidano. Plošče ali škrli so iz Videmske hoste. Iskal je mož še drugod in našel še dva ali tri grobe, ki so bili pa slabeje ohranjeni. Bile so v njih le črepinje in steklenih vrčkov ostanki pa obžgane koščice. Brž ko ne se bo na tisti njivi našlo še kaj, kedar bo prazna — zdaj vsejana na njej je ozimina. Žara, ki se je

našla, je prav lepa. Hrani jo krški gospod župnik. Ako se bo še kaj dobilo, bi bilo vredno dati v muzej.

Krški.

Izmed loških hribov na Notranjskem, 8. januarja. Božični prazniki so minuli, akoravno mrzli, vendar so bili veseli, kakor so vsako leto veseli za prave katoličane; ker v tem božičnem času se spominjamo tistega svetega in za ves človeški rod vselega časa, ki nam je nebeški Oče poslal svojega edinega Sina, da je odrešil v človeški podobi zagrešeni svet. Hvaležni moramo toraj biti nebeškemu Očetu, ki se je nas nevrednih usmilil in nam po svojem Sinu rešenje poslal.

Pa tukajšnji prebivalci smemo še za nekaj Bogu prav iz dna svojih src hvaležni biti, in zakaj? Zato, ker imamo tolikanj dobrega, modrega in pravičnega okrajnega glavarja! Bog nam ga ohrani in daj, da bi dolgo časa med nami bival, ker takega moža tukaj potrebujemo.

Mnogo imamo takih zaprek, ki nam mirno življenje grenijo in ovirajo. Žganje, pravi strup za naše ljudstvo, kterege se je pa naše priprosto prebivalstvo prav do dobrega poprijelo. Za žganjem pa pride ponočevanje, ki se kakor žganje čedalje bolj širi in čedalje hujše postaja. Nasledki obojega so žalostni; pa za danes naj zadostuje — znabiti drugikrat kaj več.

Iz Vipave, 8. jan. Prosim, sprejmite v „Slovenca“ sledeča podučljivo prigodbo: Pretekli četrtek je šel sin tukajšnjega posestnika R., ki je vojak, z vozom v gozd na Nanos po drva. Ko nadeva drva na voz, izmuzne se mu debel čok (kerlj) ter mu zmečka desno nogo. V strašnih bolečinah kliče pomoči. Oče njegov, izvedši žalostno sporočilo, napravi se takoj z volovsko priprego po svojega vnesrečnega sina.

A slednjega tovariši, prišedši z dela domov se zberó ter ustavijo očeta, rekše, da hočejo sami svojemu trpečemu prijatelju na pomoč priti. Ob 8. uri zvečer se jih napoti dvanajst izmed njih na triurno pot na Nanos, da bi prinesli svojega ponesrečenega tovariša na očetovi dom. Tolažijo ga, mu preveže v bosniški vojski pri zdravniškem oddelku službujoči vojak Franc Rodman s povojem nogo tako pravilno, da mu je tukajšnji okrajni zdravnik svoje pripoznanje izrekel.

Tako so vipavski fantje, v mrzli zimski noči noseč svojega ponesrečenega tovariša iz Nanosa po snegu in ledu v Vipavo, pokazali lep zgled — kršćanske ljubezni do bližnjega; France Rodman pa, da naj se človek povsod kaj uči, kjer ima priliko, ker v življenju vse prav pride ter se bližnjemu lahko mnogo ljubav s tem skazuje.

Z mariborske okolice, 7. januarja. („Schulverein“ in Nagele) in Nagele in „Schulverein“ — ti dve imeni se pri nas tolikrat slišite in berete v nemških in slovenskih listih, da se nekterim že gabi; vendar se mi zdi potrebno, da še ji tudi jaz omenim in nekoliko opišem, ker še nji ni konec in ker ste zlasti v naši okolici šolstvo in narodna reč po njih že mnogo škode trpele.

Da je „Schulverein“ iz Pruskega k nam prineseno društvo, ki bi imelo nemškim otrokom deliti šolski poduk, če bi se njim kdo odtegoval, to je obče znano, pa tudi to je znano, da „Schulverein“ tega svojega namena pri nas nikdar ne izvršuje, ampak da ob naših narodnih mejah lovi slovenske otroke, ter jih želi v svojih nemških šolah ponemčiti. V Mariboru so se od kraja za to društvo najbolj brigali nekteri profesorji na višji [realni in sedanji mestni župan, ki mu je bil prvi predsednik. Ko je bil za župana izvoljen, odložil je to predsedništvo in izvoljen je bil mesto njega profesor Nagele, ki je bil že itak duša društvenemu življenju.

Kdo je pa ta Nagele? Doma je nekje na južnem Tirolskem, in v Maribor le prišel za e. k. profesorja na višjo realko, kjer boja podučuje zemljepisje in nemščino, sicer pa s širokim klobukom po mestu postopa in ob nedeljah in praznikih po mariborski okolici ustanovlja „ortsgruppen“ nemškega „Schulvereina“. Ker ima o sebi veliko mnenje in menda družega jezika ne vé, nego nemškega, misli, da kamor on pride, mora biti vse nemško. Ker pa je še mariborska okolica slovenska, hoče jo on ponemčiti. Do zdaj je s pomočjo dunajskega odvetnika dr. Reisnerja na njegovih posestvih v Pekrah ustanovil nemško šolo, ki še sicer dozdej ni postavnim zahtevam zadostila, ker za poduk v veronauku ni nič oskrbljeno, a šolske oblasti so vendar dovolile, da se je odprla in letos boja že v dvozrednico razširila.

popolno dodelana blaznica kranjske dežele. Poslopje, kolikor ga do zdaj že stoji, oznanjuje čast in slavo „Kranjski“, ki tako lepo skrbi za te svoje najubožniše bolnike!

Ali stopiva še k blazničnim poslopjem? Stopiva! toda ne po bregu, ampak stopiva raje po lepi stezi nazaj k velikim vratam. In od tukaj pojdeva k poslopjem. Prej ko se pa stopi v drevored, moram te prijatelj še na nekaj opozoriti — na bližnji vodomet, ki od balkona nekoliko proč nekako na sredi potoka šumlja. Toraj sta dva vodometna na posestvu; eden na spodnji in drugi na zgornji strani. Odkod pač dobivata oba ta dva vodometna svojo hrano, ker v obližji ni nikjer nobenega hriba? Zdaj že vemo, da memo „vile“ in bivše kopalnice skoz „park“ teče potok, in ta potok daje življenje vodometoma. Nekdaj so imeli v spodnjem prostoru „vile“ postavljen mlin, kterege je gnal oni pctok. Mlina ni več, pač pa stoji še stroj, ki je vse tisto gonil. O priliki odpirajo kolo, ki goni nalašč v to postavljeni stroj, ki oba vodometna ali povoljno le enega spravi v lepo delovanje.

No, zdaj pa hajd k blazničnim poslopjem! Imenovani drevored nama kaže pot, ki memo gospodar-

skih poslopij in cvetličnika proti koncu drži nekoliko navzgor. Zdaj sva pri blazničnih hišah — nov krasen razgled! V obližji se vidi poljska ravnina z lepo farno cerkvijo Device Marije. Nekoliko dalje v stran proti vzhodu papirnica na Vevčem; proti severu kviško molé kamniške planine; proti zahodu kipi Šmarna gora in za njo velikan slovenski Triglav; na južno stran pa grad Fužine in Ljubljania; okoli po gričih in hribih pa mnogo cerkvá, posameznih hiš in vasic. Še en pogled od tukaj po vsem posestvu. Od tod se namreč vidi razun že imenovane vse ostalo posestvo, ki obstoji deloma v travnikih, deloma v njivah; in je okoli in okoli obsajeno s sadnim drevjem, starim in mladim.

V resnici krasen razgled iz krasnega posestva! Ponosna sme biti „Kranjska“, da tako lepo posestvo svoje imenovati zamore.

Cesar Franc Jožef I. sami so pohvalili o Svoji navzočnosti na Kranjskem pretečenega leta krasno lepoto tega posestva, ter rekli, „da Njim bilo bi v resnici žal, ko bi ne bili videli te lepe deželne naprave in nje posestva.“

Ljubljanski.

Drugo nemško šolo „pusti“ Nagele zidati v Razvorju v Hočki fari, v kateri pa še ni poduka, ker še ni dodelana. V počitnicah hodi marljivo k šolskim sklepom v bližnjih šolah ter v „Tagespošto“ in „Deutsche Wacht“ poroča o velikem napredku nemštva v teh šolah; zdaj pozimi pa se vozi z nekaterimi Mariborčani ob nedeljah in praznikih po mariborski okolici ter po krčmah lovi kmete za „Schulverein“.

Ker se je iz teh „Schulvereinskih“ zborov marsikaj izvedelo in objavilo, kar ne spada v delokrog „Schulvereina“, dobil je Nagele nedavno od vlade ukaz, da mora predsedništvo „Schulvereina“ odložiti. Nagele je sicer takoj ubogal in predsedništvo „Schulvereina“ odložil, ali bo pa pustil tudi agitovanje, to bomo še le videli. Ko bi mu višja oblast tudi to prepovedala, gotovo bi tudi to pustil, ker za mučenštvo se nam ta gospod ne zdi rojen. Do zdaj je on gotovo mislil, da bo s svojim delovanjem pri viksih prikupil se, ker je videl, da visoke osebe „Schulverein“ zagovarjajo in podpirajo. Znaprej tega več ne bo mogel misliti, in zato upamo, da bo svoje nepotrebno agitovanje pustil, da Slovencev, ki mu kruh oskrbljujejo, ne bo več dražil, ampak kakor se tujcu spodobi, lepo svojo službo opravljal, in če bo mu še časa ostajalo, svoje moči posvetil vednosti in občnemu blagru. To bi se po naših mislih za c. k. profesorja spodobilo, ne pa pokojnih Slovencev vznemirovati ter jih za prusko društvo loviti.

Domače novice.

(Ljubljanske čitalnice odbor) je imel šejo, v kateri je določil letošnje predpustne veselice.

(O prekupovanju živeža) se sliši sila veliko pritožb po mestu. Branjeveci in branjevečke prekupujejo vse, že po mitnicah čakajo prihajajoče kmete in kmetice, od katerih potem na debelo pokupijo vse, kar prineso, in tako dobi meščan blago še le iz druge roke, toraj dražje, kmetiški prodajalec pa vendar ne dobi toliko, kolikor bi lahko dobil, ako bi svojo robo sam prodal živalecu, ne pa branjevecu. Ta zadeva je želó skeleča in naš vrli mestni odbor jo bo moral tudi pretresati. Resnica je pač, da tudi branjevec mora živeti in da plačuje davek, a to velja tudi o vsakem drugem človeku in nikjer ni zapisano in zapovedano, da bi morali dražje in slabše živeti drugi prebivalci zato, da branjeveci več dobička imajo.

(Zasežen) je bil predvčerajšnji „Narod“ zavoljo dopisa iz Gorice o semeniščnih zadevah.

(Požarno brambo) mislijo napraviti v Bizaviku pod Ljubljano. Brizgalnico že imajo, toraj jih gasilno orodje ne bo ravno veliko stalo. Dobro bo to društvo, ker tam okoli je veliko sel in hiš, pa nikjer blizo požarne brambe.

Razne reči.

— Umrl je v Kranji marsikomu znani vpokojeni okrožni predstojnik in sedanji notar gosp. Florijan Konšek, brat znanega starega profesorja. Bil je prej tudi sodnijski zastopnik ranjke banke „Slovenije“.

— Od Sv. Križa pri Tržiči se nam poroča: Novega leta večer je šel neki tukajšen siromak proti svojemu prenočišču. Med potjo je omagal — če tudi je bilo le četrt ura hoda — in zmrznil. Na sv. treh Kraljev dan pa bi bil zopet kmalu nekdo zmrznil, že je bil v nezvesti — a o pravem času so ga še našli in rešili. — Od kod to pride? Žganje — peklenški strup, zoper kterege se toliko piše, toliko opominja in svari, je zopet pokazalo svojo pogubilno moč. — In če tudi vidimo toliko žalostnih izgledov, vendar se še vedno bolj žganje pije. O, da bi že vendar spoznali ljudje svojo slepoto! —

— Na Dunaji napravlja profesor Jäger z učenimi dokazi veliko reklamo za volneno obleko in posteljno opravo in pravi, da naj bi se morala vsa platnenina iz človeške družbe odpraviti. Platnenina vleče ná-se smrad in ta je nezdrav, volna se ga ne navzema in vrh tega tudi še obilneje izsopenje dovoljuje.

— Na Dunaji so oglasili šestletnega dečka v tretji normalni razred, kar je dunajski okrajni šolski svet za nekaj „strašanskega“ smatral. Izjavil se je, da je tako postopanje proti človeškemu duševnemu in telesnemu razvitju. Otrok se res nauči na pamet naložene naloge, ne razume je pa ne in to mu hodi pozneje mnogo na kvar, kajti navadno ostajajo takšni otroci po več let v poznejših razredih in zaostajajo ne le duševno, temveč tudi telesno. Rajši celo leto kasneje kakor pa le pol leta prezgodaj.

— Pošta na Ogerskem nima sreče! Navadno vsakih štirinajst dni čita se, da so tu ali tam postilijona ubili, voz in konje odpeljali in denar si prisvojili. Sedaj dohaja vest iz Budapešte, da je ondi vkradena železna blagajnica 5. t. m. z več kakor 200.000 goldinarji vsebine iz dvorišča glavnega poštne urada nekoliko minut pret odhodom na državni kolodvor. Zaprli so vse poštne služabnike, ki so bili pri nakladanju voz navzoči, ali ti pravijo, da so nedolžni. Mogoče je, da se je blagajnica zapeljala v Kolosvar s poprejšnjo odpošiljativjo, kajti od ondi prišel je telegram, da je došel en kos preveč. Poštno ravnateljstvo ukazalo ga je odpreti in o vsebini odmah poročati.

— Iz Novega Jorka brzojavlja se 7. januarja, da je pogorel nunski samostan „pri brezmadežnem spočetju“ v Belleville v državi Illinois severne Amerike. Več učenk in učiteljic poskakalo je pri oknu na cesto, kjer so nekatere na mestu mrtve ostale, druge so se hudo poškodovale, tretje pa so v samostanu zgorele. Kolikor je do sedaj znanega, zgubilo je 22 učenk in 5 nun življenje.

— Današnji čas. „Kako se počutite, gospica po večerajšnji zabavi?“ „Oh tako sem se prehladila, da me že ves dan po ušesih trga; zjutraj sem šla pri tem slabem vremenu v cerkev, zvečer pa na ples. Danes sem pa prav za trdno sklenila, da ne pojdem pri takem vremenu nikdar več!“ „Kam, na ples ne več?“ — „O kaj še, — v cerkev!“

Telegrami „Slovencu“.

Dunaj, 8. jan. Presvitli cesar so poslali državnemu finančnemu ministru Kalleyu ročno pismo, v katerem se mu zahaljujejo za srečno dognano nabiro vojakov v Bosni.

Zagreb, 8. jan. Odsek 11. udov sprejel je s 7 glasovi proti 4, da je bila prelomljena ustava in pogodba z Ogersko ter da mora to reč vrediti agrikolarna deputacija.

Budapešta, 8. jan. Potovanje ministra Tisze na Dunaj ni imelo nobenega političnega namena, najmanj pa je šel tje v zadevi postave o zakonu med judi in kristjani.

Pariz, 8. jan. Kamora volila je zopet Brissona za predsednika.

Tuji.

7. januarja.

Pri **Maliči**: Frane Kohn, kup. potovalec, iz Berolina. — Moric Hübsch, kup. potovalec, z Dunaja. — Pavlina Zinner, zasebnica, iz Feldkirehna. — Antonija Kraus, zasebnica, iz Kočevja.

Pri **Stonu**: Herman Gössel, kup. potovalec, iz Prage. — Henrik Milhofer, kup. potovalec, iz Siska. — Alojzij Pogačnik, kupec, iz Cirknice. — Frane pl. Garzarolli, iz Senožec. — Anton Dolenc, iz Razdrtega.

Pri **Južnem kolodvoru**: Josip Kapler, iz Olomova. — David Kreutz, iz Zagreba. — Bruno Zeit, gostilničar, iz Zagreba.

Dunajska borza.

8. januarja.

Papirna renta po 100 gl.	79 gl. 40	kr.
Sreberna	80	45
4% avstr. zlata renta, davka prosta	100	25
Papirna renta, davka prosta	94	05
Ogerska zlata renta 6%	121	10
4%	89	25
„ papirna renta 5%	86	75
Kreditne akcije	160 gl.	308
Akije anglo-avstr. banke	120 gl.	114
avstr.-ogerske banke	845	—
Länderbanke	118	75
avst.-oger. Lloyd v Trstu	628	—
državne železnice	325	30
Tramway-društva velj. 170 gl.	218	70
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	122
4% „ „ 1860	500	136
Državne srečke iz l. 1864	100	168
4% „ „ 1864	50	168
Kreditne srečke	100	170
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	19
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	—
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	104	50
„ Ferdinandove sev.	104	75
London	120	90
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	71
Francoski napoleon	9	59
Nemške marke	59	25

V kavarni „Tall“

Stari trg hiš. šte. 21.

(2) se dobivajo sledeča vina:

Teran	po . . .	44	kr. liter.
Isterska	„ . . .	40	„
Dalmatinska	„ . . .	28	„

Eksekutivne dražbe.

17. jan. Relicijacija pos. Jožef Galf iz Loža, 401 gl. in 1051 gl. Lož.

18. jan. 3. c. džb. pos. Janez Staver iz Šilertabra. Bistrica.

„SLAVIJA“

vzajemno-zavarovalna banka v Pragi.

P. n. členom oddelka II.,

kterih zavarovanje v društvih za vzajemno podedovanje konča dne 31. decembra 1883, pozivljajo se v smislu §. 12 pravil tega oddelka, da pošljejo naravnost glavnemu ravnateljstvu v Prago s priloženim pismom naslednje listine:

1. Krstni list zavarovanca (obmišljenca), t. j. tistega, na čegar življenje je bilo zavarovanje sklenjeno. Ta list, — ali pričevalo o starosti — mora biti izdan po dotičnem župnijskem uradu in redno kolekovan; navaden izpisek iz matice ne zadostuje.

2. Pričevalo, da je zavarovanec (obmišljeneec) preživel 31. dan meseca decembra 1883. To pričevalo izda tudi župnijski urad in potrdi občinsko predstojništvo, oziroma c. k. beležnik občine, v kateri je o tem časi naseljen zavarovanec.

Po izrečnem glasi §. 12. pravil odd. II. izgubi vsakdo, ki teh listin ne predloži najkasneje do 31. marca 1884, vse svoje pravice do končnega deleža in zapade tak delež v korist ostalih členov dotičnega podedovanjskega društva. (1)

Upravno svetovalstvo

vzajemno-zavarovalne banke

„SLAVIJE“

v Pragi.

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot ponarejeno.

Varstvena znamka.

Cvet zoper trganje, po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkoczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezní na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostilí mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najpriščišo zahvalo, zvsem spoštovanjem udani

(28) Franc Jug, posestnik v Smarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 50 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči sokí in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživiljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skaženem želodu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.